Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 3

1. Yetişkin bir insanın beyni 1,3 – 1,4 kilogramdır. Yeni doğmuş bir bebeğinkiyse yaklaşık 350 – 400 gramdır. Öyleyse şöyle bir tahminde bulunabilirsiniz: Büyük hayvanların beyinleri de büyük olur. İşte size bazı hayvanların beyin büyüklükleri: Fil 6 kg, Hint şebeği 97 gram, köpek 72 gram, kedi 30 gram, tavşan 10 gram, baykuş 2,2 gram… Yalnız bu durum, büyük beyinli hayvanların küçük beyinli hayvanlardan daha akıllı olduğu anlamına gelmez. Çünkü büyük beyinli hayvanların beyinleri, daha büyük kasları kontrol etmek zorundadır. Ayrıca, deriden gelen daha fazla algı bilgisini de kullanması gerekir. Kısaca, beynin büyük olmasının zekâyla bir ilgisi yoktur.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

A) Sayısal verilerden
B) Örneklemeden
C) Karşılaştırmadan
D) Benzetmeden
E) Açıklamadan

2. Hastaneye girdi, kapıda adının yazılı olduğu odasına geçti, çantasından çıkardığı kırmızı stetoskopu boynuna geçirdi, üniversiteye başladığı ilk gün anneciğinin hediye ettiği kuş desenli cüzdanı açtı ve siyah beyaz fotoğrafa baktı uzun uzun. Polikliniğe geçmeden önce ilk iş olarak yoğun bakım koridoruna yöneldi. Kekik kokuları çok daha baskındı ilaç kokulu ağır koridorda ya da Zeynep daha yoğun duyuyordu kekik kokularını. Nedense bugün daha yoğun hissetmişti bunu. Koridorda adımladığı yol, yine bitmez bir hâl almıştı. Steril elbiseleri giydi, kimliğini okuttu, kapı açıldı. Zeynep'in yüzünde güller açtı. Dertlerin dermanı, gecenin sabahı, kışın baharı karşılamıştı Zeynep'i.

Bu parçanın anlatımı için,

I. Olaylar üçüncü kişi ağzıyla aktarılmıştır.
II. Cümlelerde kişilerin duygularına yer verilmemiştir.
III. Farklı duyularla algılanabilecek ayrıntılar vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve III.
D) II ve III.
E) I, II ve III.

3. Somali'nin zengin tarihi ile beraber coğrafi zenginlikleri de hayli dikkat çekici. Büyük kısmı platolar, düzlükler ve yaylalardan oluşan ülke, keşfedilmeyi bekleyen daha nice doğal güzelliğe sahip. Jubba Nehri ve Somaliland Özerk Bölgesi'ndeki Cal Madow Dağları, Iskushuban Şelaleleri ve Laag Gölü gibi nefes kesen doğa harikaları, uzun ve harika kıyı şeridi, mercan kayalıkları ve su altı manzaraları mutlaka görülmeli. Adal Sultanlığı'na ait harabeler de... Neolitik Çağ'a tarihlenen mağara resimlerinin yer aldığı Laas Geel, Afrika Boynuzu'nun bilinen en eski izlerini taşıyor. Dolayısıyla medeniyetin en eski izlerini taşıyan "kara kıta" tüm insanlık tarafından ziyaret edilmeyi bekliyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

A) Açıklama – betimleme
B) Betimleme – öyküleme
C) Tartışma – açıklama
D) Öyküleme – tartışma
E) Betimleme – tartışma

4. 2016 itibarıyla Avrupa Birliği ülkelerinde 6.300 kişiye, Türkiye'de ise 7.000 kişiye bir halk kütüphanesi düşüyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'de 1 millî kütüphane, 1.137 halk kütüphanesi, 552 üniversite kütüphanesi ve 27.280 örgün ve yaygın eğitim kurumu kütüphanesi olmak üzere toplam 28.970 kütüphane bulunuyor. Bizim 1.137 halk kütüphanemize karşın Fransa'da 16.100, Almanya'da 5.021, Polonya'da 8.050, Çekya'da 6.245 halk kütüphanesi bulunuyor. Bu kütüphanelerin üye sayıları karşılaştırıldığında da durum hiç iç açıcı değil. Türkiye'de kütüphanelere kayıtlı sadece 1 milyon 700 bin üye varken bu sayı Almanya'da 6 milyonu, Polonya'da 8 milyonu, Fransa'da 30 milyonu buluyor. Halk kütüphanelerinin sayısının yetersizliği, kütüphane ve kütüphanecilerin başka sorunlarıyla birleştiğinde sorunun ciddiyeti ortaya çıkıyor. Kütüphanecilerimizin bu duruma rağmen gösterdikleri özverili çalışmaya, küçümsenmeyecek başarılarına karşın halk kütüphanelerinin sayısının artırılması, kütüphane ve kütüphanecilerimizin sorunlarının ivedilikle çözümlenmesi gerekmekte.

Bu parçanın anlatımında

I. Örnekleme
II. Karşılaştırma
III. Sayısal verilerden yararlanma

düşünceyi geliştirme yollarının hangileri kullanılmıştır?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) I, II ve III.

5. Ön yargı, bir yere kadar insanın kendini koruma içgüdüsüyle hareket etmesini sağlayan bir bakış açısı. Ama bir yere kadar… Yargılamaya geçen o ince çizgi, alışkanlıklar devreye girdiğinde insanı toplum dışına itmeye ne kadar da hazırdır. Az konuşuyorsa içe kapanık değil, küstah olmalı elbette; çok konuşuyorsa dışa açık değil, gereksiz samimi olabilir. Sakin ve yavaş görünüyorsa tembel olmalı, başka ne olabilir ki? Bu, nasıl baktığımızla ve neyi görmek istediğimizle doğru orantılı değil midir? Bir de başka açıdan bakalım, karşımızdakini istediğimiz kalıba sokma sevdamızı hatırlayalım. Evet, insanlar böyledir! Dile getireni de getirmeyeni de. Toplulukları oluşturan damarlar bunlar değil mi? Benzerlikler, aynı düşünceler, aynı bakış açışları, benzer tarzlar…

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Açıklama B) Öyküleme C) Tartışma D) Betimleme E) Tanımlama

6. Parkta oturup kuşların ve çocukların cıvıltılarını dinledi; paslanmış spor aletlerinin, salıncakların gıcırtılarına harikulade bir orkestrayı dinlermiş gibi zevkle ve dikkatle kulak verdi. Top oynayan çocukların ağız dalaşlarını, coşkulu naralarını hatta kaleci çocuğun, topu yakaladığı andaki sevincini duyabiliyordu. Bir kedinin korkusunu anlayabiliyor; kendinden emin yetişkinleri istikrarlı topuklarından, gençleri adımlarındaki heyecanlarından, bir çocuğu sekerek yürüyüşünden gözleri kapalı ayırt edebiliyordu. Yağmurlu bir geceden sonra yaprakları hışırdatarak sürünen salyangozlara bile kulak vermeye karar vermişti. Her kelimenin kendine has ritmini hayal ediyor, bu ritimleri parmaklarıyla avuçlarına dokunarak “mors alfabesi” gibi ya da “aruz vezninin ahengi” gibi işliyordu.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Varlıklar devinim hâlinde verilmiştir.
B) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
C) İşitme ve görme duyularıyla algılanabilecek ayrıntılar vardır.
D) Cümlelere kişisel yorum ve duygu katılmıştır.
E) Kişileştirmeye yer verilmiştir.

7. Günümüz çocukları ne şanslı! Düğmesine basınca konuşan ve yürüyen bebekleri, takla atan arabaları, masal anlatan yastıkları var. Bunlara sahip olamayan çocukların sayısı da yabana atılmayacak kadar çok elbette. Ancak cep telefonunun girmediği evlerin pek az olduğu düşünülürse çoğu çocuğun en azından ekran oyunlarıyla tanışık olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ve çocukların bunca çokluk içinde aslında yoksunluk içinde olduklarını da... Çünkü günümüz çocukları artık kendi oyunlarını ve oyuncaklarını kendileri icat etmiyor, bozulan oyuncaklarını tamir ederken yeni şeyler keşfetmiyor, sokaklarda, caddelerde oyun oynayamıyorlar. Çünkü bunlara ayıracak vakitleri yok. Çünkü onlar “acele ettirilmiş” çocuklar. Onlar başarılı olma ve daha az hata yaparak birinci sırada yer alma baskıları yüzünden zamanından önce yetişkin olmaya zorlanan minyatür yetişkinler.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
B) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
C) Aynı varlığın zıt durumlarına yer verilmiştir.
D) İronik bir anlatım söz konusudur.
E) Karşılaştırma yapılmıştır.

8. Londra ile ilgili karmaşık hislere sahiptim. Her nedense grilik hafızama kazınmış, neredeyse etrafı siyah beyaz göreceğim diye bir ön yargı içimi sarmalamıştı. Uçak akşam saatinde Londra’ya vardığında, havanın karanlık olmasıyla farkı pek anlayamayınca ön yargılarımı sabaha bırakmaya karar verdim. Otele doğru yol aldık ve üç günümüzü geçireceğimiz otelimize yerleştik. Sabah uyandığımda şaşırtıcı bir şekilde hava aydınlık ve güneşliydi, hafızamdaki romanların griliğinden ve hatta kasvetinden eser yoktu. Londra’nın güneşli yüzü, kaldığımız üç günün ikisinde bize eşlik etti. Gezmeye neresinden başlasam diye üzerinde günlerce düşünülmesi gereken çok yönlü bir şehir Londra. Avrupa’nın diğer başkentlerinden daha farklı, kendine özgü yanları daha fazla olan, kimlikli bir şehir... Farklı mimari dönemleri yansıtan yapılaşmasından tutun da metroları, otobüsleri, telefon kulübeleri, parkları, kalabalığına kadar...

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>?

A) Deyim B) Örnekleme
C) Karşılaştırma D) Sessel yinelemeler
E) Sayısal veriler

